

HK informerer
**Databriller for ansatte
i varehandelen**

Handel og Kontor
i Norge

Databriller for ansatte i varehandelen

Arbeidstilsynet fastslo i mars 2017 at butikkansatte som jobber i kassa er omfattet av forskriften om databriller, og har rett til å få dekket synsundersøkelse og databriller.

Årsaken til at butikkansatte også har rett til databriller, er at kasseapparatene har endret seg. Nå har de dataskjermer.

”Den teknologiske utviklingen, spesielt innen kasseapparat, har medført at flere arbeidstakere enn tidligere nå jobber foran dataskjermer. Dette innebærer at arbeidsgivere som tidligere ikke var omfattet av plikten til å tilby synsundersøkelse med mer, nå har kommet inn under regelverket, gjennom at de har gått til anskaffelse av mer moderne arbeidsutstyr med dataskjerm”, heter det i beslutningen fra Arbeidstilsynet.

Tilsynet har også vurdert om bruk av mobiltelefoner og nettbrett også utløser rett til databriller. Det gjør de ikke, såfremt de ikke er en del av en arbeidsstasjon.

Det var to HK-tillitsvalgte som gikk i bresjen for å skaffe butikkansatte gratis databriller. Det var Anne Svendsvoll og Ann Karin Simonsen, nestleder og leder i HK-klubben i Coop Sørvest, som ikke tok nei for et nei da ledelsen i samvirkelaget avsto databrille-søknader fra flere ansatte.

– Det er jo egentlig en selvfølge at også ansatte i varehandelen har rett til databriller når kasseapparatene har fått dataskjermer. Nå er jeg veldig glad på alle ansatte i varehandelens vegne, uttalte Simonsen til HK-Nytt.

– Det er på høy tid at arbeid foran kasseapparat sidestilles med arbeid foran andre dataskjermer, uttalte Anne Svendsvoll.

Hva sier arbeidstilsynet?

Definisjon av databriller

Databriller er et hjelpemiddel på arbeidsplassen for å forbedre synet til arbeidstakere som jevnlig eller under en stor del av arbeidet sitt jobbar ved en dataskjerm.

Databrillen vil som oftest være en enstyrke-brille som er tilpasset avstanden til dataskjermen.

En del progressive/multifokale brilleløsninger er gode til skjermbruk. Disse kan bli anbefalte når arbeidsoppgavene krever skarpt syn både på nært hold og på litt lengre avstand. Dette må bli dokumentert særskilt.

Her vil vi presisere at såkalte standard progressive briller som egner seg til daglig bruk, ikke kan bli definert som databriller. Arbeidsgiveren har ikke plikt til å dekke utgifter til briller/kontaktlinser som arbeidstakeren trenger i dagliglivet/utenom jobben.

Retten til synsundersøkelse

Hvis det oppstår synsproblemer som en vurderer henger sammen med arbeid ved dataskjermen, har arbeidstakeren rett til å få dekket utgiftene i forbindelse med synsundersøkelse og tilpasning av databriller, gjort av en øyelege/optiker.

Behov for databriller

Behovet for briller blir påvirket av alderen til arbeidstakeren, brytingsfeil i øyet, arbeidsmengde og arbeidstid framfor skjermen.

Utgifter

Arbeidsgiveren plikter å dekke de nødvendige utgiftene til databrillen. Det er ikke fastsatt noen beløpsgrense.

Hva som er nødvendig, må bli vurdert i hvert enkelt tilfelle. Det er i utgangspunktet en spesialist (øyelege/optiker) som må vurdere hvilke

KVINNENE BAK: Anne Svendsvoll og Ann Karin Simonsen, nestleder og leder i HK-klubben i Coop Sørvest, gav seg ikke etter avslag på databrillesøknader. FOTO: LENE SVENNING

behov en har. Dersom man selv ønsker mer kostbare løsninger enn det som er nødvendig, vil ikke arbeidsgiveren være forpliktet til å dekke dette. Eksempel på merutgifter kan være spesiell utseende på innfatningen, moteriktig merke og pynt, altså elementer som ikke er nødvendige for funksjonen til brillen. Slike ekstra kostnader må man regne med å dekke selv.

Bestemmelsen omfatter alle ansatte, selv om det ikke er tariffavtale i bedriften. I disse tilfellene må man selv ta kontakt med sin leder og vise til arbeidstilsynets avgjørelse.

Hva sier loven?

Rett til synsundersøkelse og databrilleglass er nedfestet i Forskrift om organisering, ledelse og medvirkning. (Fastsatt av arbeidsdepartementet 6.des.2011 nr. 1355). Endringen trådte i kraft fra 1. januar 2013.

I forskriften står det følgende:

§ 14-4. Undersøkelse av arbeidstakeres syn ved arbeid ved dataskjerm (Forskrift om organisering, ledelse og medvirkning)

Arbeidstakerne som jevnlig og som en betydelig del av sitt arbeid arbeider ved dataskjerm, skal få tilbud om undersøkelse av øyne og syn foretatt av en person med nødvendige kvalifikasjoner:

- før de begynner arbeid ved dataskjermen
- om nødvendig med jevne mellomrom i tiden deretter og
- dersom de får synsproblemer som kan skyldes arbeidet ved dataskjermen

Arbeidstakerne skal ha rett til undersøkelse hos øyespesialist dersom utfallet av undersøkelsen og prøvene nevnt i første ledd gjør det nødvendig.

Dersom utfallet av prøven eller undersøkelsen gjør det nødvendig, og dersom vanlige synskorrigerende hjelpemidler ikke kan benyttes, skal arbeidstakerne få spesielle synskorrigerende hjelpemidler som egner seg for vedkommende arbeid.

Utgifter til spesielle synskorrigerende hjelpemidler skal dekkes av arbeidsgiver.

Slik går tillitsvalgte fram for å følge opp bestemmelsen:

Be om møte med ledelsen for å bli enige om en skriftlig rutine knyttet til databrilleglass.

Rutinen må inneholde informasjon om hva de ansatte har rett til og hvordan dette praktisk skal løses. Eksempelvis avtale med spesiell optiker, skal det sendes regning eller skal medlemmene forskuttere, hvordan skal dokumentasjonen se ut og hvem skal kravet om refusjon sendes til, hva som dekkes selv om nødvendige utgifter forutsettes dekket?

Hvis det ikke er tariffavtale på bedriften, må man selv ta kontakt med sin leder og vise til arbeidstilsynets avgjørelse. Vis gjerne til denne brosjyren om ønskelig.

HK i Norge

Adresse: Torggata 12, 0181 Oslo
Telefon: 23 06 11 80, E-post: post@hkinorge.no
hkinfo.no